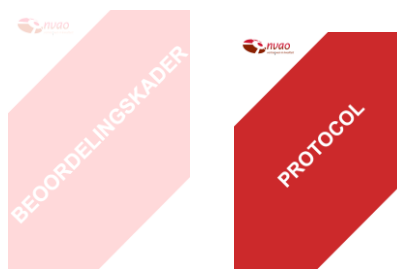

Toetsingskader en -procedure aspirant-opleidingsschool *Protocol*

NVAO | Afdeling Nederland
Februari 2018

Dit protocol bevat de eisen behorend bij een NVAO beoordelingsprocedure die losstaat van het NVAO beoordelingskader. Het document beschrijft tevens de aan de procedure verbonden werkwijze.

Protocol Toetsingskader en -procedure aspirant-opleidingsschool

<i>Naam procedures</i>	Toetsingskader en -procedure aspirant-opleidingsschool
<i>Van toepassing op</i>	Aspirant-opleidingsscholen (2018-2019 t/m 2020-2021)
<i>Behorend bij</i>	Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland 2016 (Stcrt. nr. 69458)
<i>Versie</i>	Februari 2018/v1.0
<i>Vervaldatum</i>	31 december 2021
<i>Historie</i>	Toetsingskader opleidingsschool 2009
<i>Kosten beoordeling</i>	nvao.net/nederland/tarieven
<i>Verdere informatie</i>	nvao.net/nederland

Inleiding

1.1 Vooraf

Beoordeling kwaliteit opleidingsschool

De NVAO heeft in 2009 op verzoek van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna OCW) de aanvragen van de opleidingsscholen om in aanmerking te komen voor financiering in het kader van de regeling 'Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen'¹ kwalitatief beoordeeld. Deze beoordelingen hebben plaatsgevonden op basis van het Toetsingskader opleidingsschool 2009². Op basis van de oordelen heeft de NVAO voor OCW de adviezen geformuleerd. Aan de hand van deze adviezen heeft OCW vervolgens aan ruim vijftig opleidingsscholen financiering toegekend.

Deze financiering aan de opleidingsscholen liep tot en met het einde van de accreditatietermijn van de betrokken lerarenopleidingen. Voor de meeste opleidingsscholen betekende dit dat de financiering liep tot 2015 of 2016. Voor het einde van de financieringsperiode konden de betrokken opleidingsscholen opnieuw een aanvraag voor financiering indienen voor een nieuwe periode van zes jaar of zoveel korter als de accreditatietermijn van de betrokken lerarenopleidingen. Om voor deze financiering in aanmerking te komen moesten de opleidingsscholen hun samenwerkingsverbanden opnieuw laten beoordelen door de NVAO. In opvolging hiervan nam de NVAO in 2015 en 2016 positieve adviezen voor een totaal van vijfenvijftig opleidingsscholen en één negatief advies.

Op basis van een wijziging in de 'Regeling tegemoetkoming kosten opleidingsscholen' van 8 mei 2017 krijgen nieuwe samenwerkingsverbanden de mogelijkheid om toe te treden tot de studentgebonden bekostiging voor opleidingsscholen, mits zij voldoen aan de kwantitatieve en kwalitatieve eisen die aan de opleidingsscholen worden gesteld. OCW richt het verzoek aan de NVAO om advies uit te brengen over de kwaliteit van de samenwerking en de praktijkopleiding die door de nieuwe opleidingsscholen (verder: aspirant-opleidingsscholen) wordt verzorgd. Hiervoor hanteert de NVAO het toetsingskader dat in 2009 tot stand is gekomen na consultatie van diverse geledingen (onder ander OCW en Inspectie) maar aangepast werd aan het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs (september 2016)*. Ook de beoordelingsprocedure is aangepast op basis van de evaluatie van de werkwijze periode 2009-2016 en de toekomstverkenning opleidingsscholen 2030.

1.2 Beoordeling van de aspirant-opleidingsschool

In de brief van 20 maart 2015 verzoekt OCW de NVAO om advies uit te brengen over de kwaliteit van de samenwerking en de praktijkopleiding die door de aspirant-opleidingsscholen wordt verzorgd. OCW zal de aspirant-opleidingsscholen waarover de NVAO positief adviseert toelaten tot de structurele bekostiging voor opleidingsscholen (mits ook aan de overige bekostigingsvoorwaarden is voldaan).

De beoordelingen over de kwaliteit van de aspirant-opleidingsscholen worden derhalve door de NVAO uitgevoerd. Ten behoeve van deze beoordelingen heeft de NVAO het document 'Toetsingskader aspirant-opleidingsschool 2018' vastgesteld.

¹ Regeling tegemoetkoming kosten opleidingsschool, OCW 4 januari 2011.

² Toetsingskader opleidingsschool, NVAO 3 april 2009.

De NVAO hanteert de volgende uitgangspunten bij deze beoordelingen:

1. De NVAO is gezien haar verdragsrechtelijke en wettelijke taakstelling uitsluitend werkzaam in de sector hoger onderwijs en is dientengevolge ook niet bevoegd om uitspraken te doen over de kwaliteit van het onderwijs in andere sectoren. Door de NVAO kan dus uitsluitend het aandeel lerarenopleiding dat in de aspirant-opleidingsschool aangeboden wordt, op kwaliteit beoordelen. Het is tenslotte de lerarenopleiding die het getuigschrift afgeeft en die uiteindelijk garant staat voor het bereiken van de nodige kwalificaties.
2. De lerarenopleidingen betrokken bij de aspirant-opleidingsscholen zijn door de NVAO geaccrediteerd. De scholen betrokken bij de aspirant-opleidingsscholen staan onder basistoezicht van Inspectie van Onderwijs. Derhalve beperkt de kwaliteitsbeoordeling van de aspirant-scholen zich tot het luik samenwerking in functie van de praktijkopleiding, dat is minstens 40 procent van de lerarenopleiding.
3. De NVAO brengt advies uit aan OCW over de kwaliteit van de aspirant-opleidingsschool en neemt dus zelf geen besluiten over financiering.
4. De operationalisering van wat onder “de aspirant-opleidingsschool” moet worden verstaan is vastgelegd door OCW. (Zie 2. Definitie)

OCW heeft deze uitgangspunten van de NVAO aanvaard.

De NVAO stelt de adviezen van de aspirant-opleidingsscholen vast. De beoordeling van de kwaliteit ervan wordt gedaan door de panels (peer review). Op basis van de adviesrapporten van de panels neemt de NVAO de adviezen aspirant-opleidingsschool. OCW neemt op basis van de door de NVAO opgestelde adviezen besluiten voor aspirant-opleidingsscholen die in aanmerking komen voor financiering.

Inhoud

1	Definitie en voorwaarden	5
2	Toetsingskader	6
3	Kwaliteit beoordelingen	8
3.1	Kwaliteit beoordelingen	8
3.2	Beoordelingsproces	8
3.3	Oordeelsvorming	9
3.4	Advies NVAO	10
	Bijlage: aanvraagformulier	12

1 Definitie en voorwaarden

Een aspirant-opleidingsschool is een opleidingsschool³:

- a. die minder dan vier schooljaren subsidie heeft ontvangen in het kader van de regeling tegemoetkoming kosten opleidingsscholen in verband met de toelating van nieuwe opleidingsscholen; of
- b. aan wie de subsidie is geweigerd op grond van artikel 13, lid 1, onderdeel a en die na een nieuwe aanvraag minder dan vier schooljaren subsidie heeft ontvangen in het kader van deze regeling.
- c. die voldoet aan de inhoudelijk criteria genoemd in de bijlage 4 van de regeling

De deelnemende lerarenopleidingen moeten geaccrediteerd zijn (van rechtswege of door NVAO), de deelnemende scholen moeten onder het basistoezicht van de Inspectie van het Onderwijs vallen (de school mag niet als zwak of zeer zwak zijn aangemerkt).

De aspirant-opleidingsschool verzorgt de betreffende opleiding voor een substantieel deel op de werkplek en met een substantiële inzet van personeel van de lerarenopleiding en van de school/instelling voor po, vo of mbo. Het partnerschap van de aspirant-opleidingsschool is meerjarig vastgelegd tot in ieder geval het moment dat de opleiding opnieuw moet zijn geaccrediteerd, de kwaliteit moet duurzaam zijn geborgd en de continuïteit moet voldoende gegarandeerd zijn.

Hierna wordt de 'aspirant-opleidingsschool' steeds gebruikt voor het partnerschap. Wanneer één van de partners wordt bedoeld, dan worden deze benoemd als "de lerarenopleiding" voor het opleidingsinstituut en "de school" voor de instelling voor po, vo of mbo.

2 Toetsingskader

De beoordeling van de kwaliteit van de aspirant-opleidingsschool wordt uitgevoerd aan de hand van de samenwerkingsovereenkomst en de explicitering daarin van de wijze waarop de partners in de aspirant-opleidingsschool gestalte geven aan het programma, het personeelsbeleid, de voorzieningen en de kwaliteitszorg, alsook over ieders verantwoordelijkheid daarbij.

De leidraad voor de NVAO om de kwaliteit van de aspirant-opleidingsschool te beoordelen is het beperkt beoordelingskader toets nieuwe opleiding (september 2016). Voor de beoordeling van de aspirant-opleidingsschool is de standaard Kwaliteitszorg toegevoegd aan het toetsingskader. In lijn met de grondslagen van het Beoordelingskader 2016 beoogt de toetsing naast een beoordeling, tevens een ontwikkelingsondersteuning.

Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Criteria voor de aspirant-opleidingsschool

De aspirant-opleidingsschool (in casu: het samenwerkingsverband) heeft een geëxpliciteerde visie op opleiden in de school geconcretiseerd in een opleidingsplan.

³ Zie: Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 8 mei 2017, nr. HO&S/1130225 houdende wijziging van de Regeling tegemoetkoming kosten opleidingsscholen in verband met de toelating van nieuwe opleidingsscholen 2017.

De aspirant-opleidingsschool waarborgt dat studenten de gelegenheid hebben de verbinding tussen theorie en praktijk te leggen. Het opleidingstraject in de school kent voldoende diepgang door verbindingen met de theorie. Het opleidingstraject in de lerarenopleiding sluit aan bij de praktijkervaringen in de school en wordt vastgelegd in een opleidingsplan.

De aspirant-opleidingsschool waarborgt dat studenten de gelegenheid hebben ervaring op te doen in gevarieerde onderwijssituaties.

Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren

Criteria voor de aspirant-opleidingsschool

Programma

Het programma dat door de aspirant-opleidingsschool is uitgewerkt stelt de studenten in staat om de beoogde leerresultaten te bereiken. Het is een samenhangend programma waarbinnen het gedeelte van het curriculum dat in de school wordt verworven (zgn. werkplekleren) en het gedeelte van het curriculum dat in de lerarenopleiding wordt verworven een geïntegreerd geheel vormen. De individuele trajecten zijn verankerd in dit programma. De scholen en de lerarenopleidingen hanteren in functie van het traject in de aspirant-opleidingsschool (zgn. werkplekleren) een gemeenschappelijk didactisch concept.

De afstemming tussen de instroomkwalificaties van de studenten en het te volgen programma is transparant. Verleende vrijstellingen moeten inhoudelijk worden verantwoord. De rol van EVC wordt hierbij beschreven.

Personeel

De aspirant-opleidingsschool zet voldoende personeel in om de studenten op te leiden, te begeleiden en te beoordelen. Bij de algemene gegevens van de aspirant-opleidingsschool wordt het percentage master en bachelor geschoolde docenten aangegeven.

Het personeel (zgn. werkplekbegeleider) dat wordt ingezet voor de aspirant-opleidingsschool is deskundig in het opleiden, begeleiden en beoordelen van de studenten.

De aspirant-opleidingsschool heeft een visie op professionalisering uitgeschreven en borgt op systematische wijze de kwaliteit van alle personeel dat betrokken is bij de aspirant-opleidingsschool.

Studiebegeleiding

De aspirant-opleidingsschool zorgt ervoor dat de begeleiding vanuit de school en vanuit de lerarenopleiding op elkaar is afgestemd, transparant is voor studenten en andere betrokkenen en aansluit bij de specifieke behoeften van de studenten binnen dit traject.

Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Criteria voor de aspirant-opleidingsschool

De aspirant-opleidingsschool hanteert duidelijke afspraken over de rol, de taken en de verantwoordelijkheden van elk van de partners bij beoordeling en toetsing.

Iedere student heeft volstrekte helderheid over wat die afspraken in de praktijk van de opleiding betekenen.

De examencommissie van de betreffende instituten heeft expliciet een rol bij de beoordeling en toetsing.

Kwaliteitszorg

Standaard 4: De aspirant-opleidingsschool wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen. De uitkomsten van deze evaluatie vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan de realisatie van de streefdoelen. Bij de interne kwaliteitszorg zijn medewerkers, studenten, alumni en het afnemende beroepenveld van de lerarenopleiding actief betrokken.

Criteria voor de aspirant-opleidingsschool

De aspirant-opleidingsschool hanteert een kwaliteitszorgplan dat in ieder geval waarborgt dat de streefdoelen van de lerarenopleiding(en) gerealiseerd worden en op regelmatige tijdstippen geëvalueerd worden.

De aspirant-opleidingsschool geeft aantoonbaar opvolging aan de resultaten van de regelmatige evaluaties.

De medewerkers en studenten van de aspirant-opleidingsschool alsook het beroepenveld zijn actief betrokken bij de interne kwaliteitszorg van de aspirant-opleidingsschool.

3 Procedure

Grondslag voor de beschrijving van het beoordelingsproces is het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland 2016*. Aanvullende zaken staan in dit protocol beschreven.

3.1 Kwaliteit beoordelingen

Zoals reeds eerder vermeld worden de beoordelingen op basis van de kaders uitgevoerd door panels die voldoen aan de door de NVAO gestelde voorwaarden. Zie: <https://tinyurl.com/l3d325w>

De NVAO heeft naast de vaststelling van de panels ook duidelijk de regie op de inhoud van de beoordeling van de aspirant-opleidingsscholen. Deze regie op de kwaliteit van de beoordelingen wordt op twee manieren gerealiseerd:

1. Bij de samenstelling van het panel wordt rekening gehouden met o.m. de aangescherpte eisen t.a.v. de onderwijsdeskundigheid waarbij kennis van het werkplekleren belangrijk is. Elk panel bestaat overigens altijd uit minstens een panellid met expertise van de opleidingsschool.

De panelleden worden door de NVAO geïnstrueerd en/of getraind bij de start van de procedures.

3.2 Beoordelingsproces

Algemeen

De aspirant-opleidingsschool dient een aanvraag in bij de NVAO. Bij de aanvraag voegt de aanvrager een informatiedossier, incl. bijlagen. De NVAO wijst een procescoördinator aan die de aanvraag opvolgt en stelt het panel samen dat de aanvraag behandelt. De procescoördinator neemt contact op met de aanvrager en bespreekt de samenstelling van het panel en de wijze van aanpak.

Het panel beoordeelt de aanvraag via deskresearch, aanvullend volgen gesprekken met de aanvrager. Het panel oordeelt positief of negatief en legt dit gemotiveerd neer in een adviesrapport. Het adviesrapport wordt ter controle op feitelijke onjuistheden voorgelegd aan de aanvrager (hoor/wederhoor), daarna gaat het definitieve adviesrapport naar het NVAO-bestuur. Het NVAO-bestuur formuleert op basis van dit rapport een voornemen tot advies en legt dit ter controle op feitelijke onjuistheden voor aan de aanvrager (hoor/wederhoor). Het definitieve advies bezorgt de NVAO aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, tevens aan de aanvrager. De duur van het ganse proces bedraagt 6 maanden.

Concreet

Aanvraag - informatiedossier

De aspirant-opleidingsschool (in casu: het samenwerkingsverband) dient via het e-mailadres: webaanvraag@nvaonet.nl een aanvraag in bij de NVAO en verstuurt via post 7 exemplaren van het informatiedossier, incl. bijlagen.

Het informatiedossier volgt de standaarden van het toetsingskader en is vormvrij. Het informatiedossier is een op zichzelf leesbaar document met een omvang van maximaal 10 pagina's (exclusief bijlagen). Onderdeel van het informatiedossier is een eigen hoofdstuk van studenten. De opleiding voegt bij het informatiedossier een beperkt aantal bijlagen. Deze bijlagen geven inzicht in de opzet en/of inhoud van het programma en de samenstelling van het docententeam verantwoordelijk voor het opleiden in de school. Het panel vraagt aanvullende documenten en informatie op indien nodig voor het vormen van een oordeel. Uitgangspunt is dat de aspirant-opleidingsschool de documenten en informatie verstrekt die het panel voor de uitvoering van haar taak nodig heeft. Het panel betracht echter terughoudendheid.

Panel

Samenstelling

De samenstelling, voorbereiding en oordeelsvorming van het panel bij de toets aspirant-opleidingsschool zijn gelijk aan die van het panel bij de beoordeling van een toets nieuwe opleiding. De voorzitter en de secretaris van het panel zijn overeenkomstig de eisen van de NVAO getraind. Er vindt eveneens training/briefing van het panel plaats. De panelleden ondertekenen een onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring.

Vorbereiding

Voorafgaand aan de hoorzitting (zie verder) heeft het panel het informatiedossier van de aspirant-opleidingsschool bestudeerd. Vervolgens vindt een voorbereidend intern paneloverleg plaats waarin het panel het informatiedossier en de onderliggende documenten bespreekt. Tevens formuleert het panel de vragen die aan de gespreksdeelnemers van de aspirant-opleidingsschool zullen worden voorgelegd. Het panel voert een *peer review* uit in die zin dat collegiale toetsing en ontwikkelingsgerichte benadering centraal staan. De attitude en werkwijze van het panel past bij dit uitgangspunt. Dit betekent onder meer dat het panel vertrekt vanuit vertrouwen en de uitgangspunten van de aspirant-opleidingsschool, een open dialoog met de aspirant-opleidingsschool voert, recht doet aan de verschillende perspectieven op kwaliteit en bij draagt aan verbetering.

3.3 Oordeelsvorming

In het panel vindt collegiale oordeelsvorming plaats. Daarbij wordt gelijkwaardig recht gedaan aan de verschillende perspectieven op kwaliteit die in het panel zijn vertegenwoordigd, waaronder het studentenperspectief. Het panel streeft daarbij naar consensus. De NVAO stelt het panel samen dat de toets aspirant-opleidingsschool uitvoert en benoemt dit panel.

De aspirant-opleidingsschool kan binnen twee weken na bekendmaking van de samenstelling beargumenteerd bedenkingen tegen de samenstelling van het panel doorgeven aan de procescoördinator van de NVAO. De panelleden zijn onafhankelijk van de aspirant-opleidingsschool (tenminste vijf jaar geen directe of indirecte banden gehad hebben met de aspirant-opleidingsschool die leiden tot een „*conflict of interest*“). Panelleden tekenen voorafgaand aan de beoordeling een onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring. Het panel wordt bij de toets aspirant-opleidingsschool ondersteund door een door de NVAO getrainde secretaris en een procescoördinator van de NVAO.

Hoorzitting (toelichtend gesprek)

Het panel bestudeert het door de aspirant-opleidingsschool ingediende informatiedossier met bijlagen, bespreekt tijdens het overleg de bevindingen en komt tot een oordeelsvorming (deskresearch). Indien het panel het noodzakelijk acht, vraagt het panel bij de aspirant-opleidingsschool aanvullende informatie op. Het panel organiseert vervolgens een hoorzitting (toelichtend gesprek). In hoofdzaak omwille van efficiëntie redenen vindt dit gesprek al dan niet op locatie plaats.

Het programma van de hoorzitting komt tot stand in overleg tussen de procescoördinator en de contactpersoon van de aspirant-opleidingsschool. Voor een goede beoordeling van de aspirant-opleidingsschool is gesprek met de stuurgroep, docenten en studenten noodzakelijk. Deze gesprekken worden met deels gemengd/ deels homogene groepen uit de aspirant-opleidingsschool gevoerd met een maximum van 6 of 8 gesprekspartners per groep. Een hoorzitting bestaat in de regel uit twee gesprekken per aspirant-opleidingsschool. Hiervan zal worden afgeweken zo het aantal betrokken lerarenopleidingen en scholen samen groter is dan 15.

Oordeel

Het panel oordeelt positief of negatief over de aspirant-opleidingsschool en formuleert dus niet per standaard een oordeel. Er zijn geen beslisregels. Van het panel wordt wel verwacht dat het zijn oordeel degelijk en deugdelijk onderbouwt.

Adviesrapport

Rapportage blijft beperkt tot het adviesrapport en bestaat uit ten hoogste vijf pagina's (excl. bijlagen). De panelsamenstelling en het overzicht van de gesprekspartners per hoorzitting maken als bijlagen deel uit van het rapport. In dit rapport maakt het panel inzichtelijk welke bevindingen hebben geleid tot het toegekende eindoordeel (positief of negatief).

3.4 Advies NVAO

De NVAO vormt zich een oordeel over het adviesrapport waarbij wordt gekeken naar de onderbouwing om vast te stellen dat het paneladvies degelijk, deugdelijk en navolgbaar is. De NVAO kan de voorzitter van het panel (en eventueel andere panelleden) uitnodigen voor een toelichting. De NVAO informeert de aspirant-opleidingsschool over dit overleg en kan de aspirant-opleidingsschool ook uitnodigen voor een gesprek. De NVAO komt op basis van het adviesrapport van het panel en eventuele toelichting gemotiveerd tot een eigenstandig advies. Het advies luidt dan: positief of negatief. Het definitieve advies gaat naar de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De aanvragende aspirant-opleidingsschool wordt hiervan schriftelijk in kennis gesteld.

Krachtens de Algemene wet bestuursrecht is tegen besluiten van de NVAO bezwaar en beroep mogelijk. Zie hiervoor de Regeling bezwaarschriftenprocedure Awb NVAO op de website van de NVAO (www.nvao.net).

Bijlage

Invulformulier

De NVAO verzoekt u op het aparte invulformulier administratieve gegevens (in word) de gegevens in te vullen en bij de aanvraag voor de beoordeling van de aspirant-opleidingsschool in te dienen.

NVAO

Het zorgvuldig tot stand gekomen onafhankelijke oordeel van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) versterkt hogeronderwijsinstellingen in hun kwaliteitscultuur. Op basis van de oordelen van de NVAO worden opleidingen in het hoger onderwijs erkend en krijgen studenten een waardig diploma. De NVAO is binationaal en werkt internationaal.

NVAO. Vertrouwen in kwaliteit.

Colofon

Toetsingskader en –procedure aspirant-opleidingsschool

Protocol

Februari 2018

Samenstelling: NVAO Afdeling Nederland

NVAO

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie

Parkstraat 28/2514 JK Den Haag

Postbus 85498/2508 CD Den Haag

Nederland

T 31 70 312 23 00

E info@nvao.net

www.nvao.net